

enyal d'alguns *Senhals*

crònica

La primavera de 1984 sortia als carrers de Girona un estrany artefacte cultural, artísticoliterari per ser més precisos, que els especialistes –i, després d'un bon grapat de títols, també els lectors– anomenen *plaquette*, mot francès que significa, gairebé un *oxímoron*, «volum prim». Plegada, o relligada, a manera de tríptic, la variant gironina constava de dotze pàgines, incloses la il·lustració de portada i la interior. Els seus responsables eren Enric Prat i Pep Vila. El primer títol de la col·lecció, el nom de la qual, «Senhal», ens transporta a la mítica Provença del segle XII –un *senyal* és, segons Martí de Riquer, «el pseudònim poètic amb què l'autor amaga el nom d'una dama, d'un altre trobador o de qualsevol persona»–, fou *Miralls d'altres miralls*. Aquest volum, d'un reposat classicisme, recollia nou poemes grecs, en versió francesa de Marguerite Yourcenar i catalana d'Enric Prat, il·lustrats amb dos esplèndids, en la seva seva senzillesa, dibuixos de Carles Vivó.

Aquell mateix any sortia el segon títol, la recuperació del *Discurs als Jocs Florals de Girona* que Eugeni d'Ors pronuncià el 1911 i on relacionava, prenent com a pretext la construcció de l'església de Sant Maria della Salute de Venècia, art i dolor. L'il·lustraven dues reproduccions, la del retrat d'Eugeni d'Ors fet per Ramon Casas i la d'un gravat anònim del segle XIX del Palau Ducal de Venècia.

L'any següent sortien dos títols més. El primer, *Dels quaderns de viatge*, amb textos de Miquel Pairoli i collages del recentment

desaparegut Enric Marquès, l'integraven uns breus assaigs on l'autor ens convidava a viatjar entre la vida i la literatura. El segon, *Indicis*, escrit per Maria Mercè Roca i il·lustrat per Enric Grañén, era una ficció sentimental d'ambient gironí, l'anunci, o l'avís, del que ha acabat essent bona part de l'obra posterior de l'autora.

El 1986 la collita guanyava un fruit: en sortien tres títols. *Memòria i desig*, de Francesc Prat, il·lustrat amb reproduccions de frescos grecs i egipcis, era un modern *prosimetrum*, és a dir, un conjunt de breus proses de caire reflexiu que sovint explicaven o comentaven petits poemes –haikús i hàibuns, dues formes estròfiques de la lírica japonesa–. *Botxenski i companyia*, de Josep M. Fonalleras, il·lustrat amb fotos de pel·lícules americanes dels anys trenta, era una narració feta d'històries entrelligades d'ambient vagament cabareter, noctàmbul i delictiu. *Alba de lluna*, de Manuel Castaño i amb gravats de Joan Antoni Poch, era un recull de divuit tankes on l'autor ens delectava amb la seva lírica d'emocions contingudes. En aquest volum, el setè, la Llibreria 22 apareixia com a entitat col·laboradora.

El 1987 va ser un any dolent: només va aparèixer un volum i la col·lecció va entrar en una fase letàrgica que va durar cinc anys. A *Teofàgia*, il·lustrat per Roger Esteve, Patrick Gifreu ens ofería un tast de la seva *Autoplàstia del cargol tocat pel bolet*, text pretensament autobiogràfic, metafisoculinar, tocat de surrealisme o, si més no, ple d'associacions –aparentment?–

SENHAL

9

TARDA DE FEBRER

Textos de Josep Pujol i Coll
Gravats de Ignasi Esteve

SENHAL

19

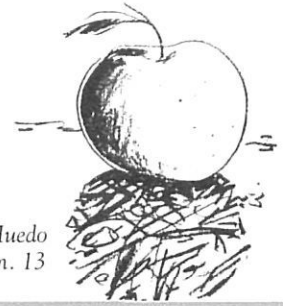
LA CASA DE LA MEMÒRIA

Textos de Narcís-Jordi Aragó
Gravats de Mercè Huerta

lliures. La natura del text no sembla estar relacionada amb la momentània desaparició de la col·lecció. Els motius d'una tan prolongada letargia es desconeixen encara.

La represa, el 1992, va ser brillant: *Tarda de febrer*, de Josep Pujol i Coll i amb gravats d'Ignasi Esteve. L'únic recull estrictament poètic publicat fins ara per l'autor estava format per dos sonets –el primer, volgudament artificios, em sembla– intercalats entre tres poemes narratius, vagament experiencials, i un escoli desmitificador. Seguien dos volums més. *Cua d'hivern i coll de primavera*, de Gabriel Planella, il·lustrat per Josep Bertrand, era el primer tast d'un dietari on els referents culturals, sobretot literaris, es barrejaven amb la contemplació de la natura. *Deport al cau*, amb il·lustracions de Nicole Noe-Bayle, era el primer recull del poeta rossellonès Rafael Aleix Renyé, on l'autor mostrava la seva fascinació pels mots. Durant aquell any els promotors passaren a ser tres amb la incorporació de Patrick Gifreu.

L'any següent s'incorporava a la iniciativa, com a institució col·laboradora, l'Ajuntament de

Dibuix de Vicente Huedo
per al Senhal núm. 13

Girona, i es passava als cinc volums per any. A *19 Dècimes descarades de desig*, Pep Vila editava un breu conjunt de poemes anònims del segle XIX que tenien com a element comú una tendència remarcable cap a l'escatologia i l'erotisme, subratllada aquesta darrera per les essencials il·lustracions de Guillem Terribas. *A load of shit (Una carretada de merda)*, il·lustrat per Vicente Huedo, era la traducció, a càrrec de Miquel Berga, d'un breu assaig de temàtica evident de l'escriptor anglès John Berger. *A Mans*, els poemes de Maria Rosa Font i els dibuixos de T. de Mireval ens oferien un espai de lírica placidesa. *Interruptus*, il·lustrat per Franck Guillem, era una mostra dels experiments lingüístics i, perquè no dir-ho, estètics del poeta rossellonès Esteve Valls. *A Pesca salada*, els dibuixos de Palau remarcaven el banal desfogament eròtic de la narració de NIF.

El 1994 només sortien al carrer tres volums. *Brusa's blues*, il·lustrat per Bernat Manciet, era un recull de retrats literaris d'un grapat de *bluesmen* sortit, amb poètiques cadències, de les mans de Jep Gouzy. *A Silencis*, amb dibuixos de Jaume Ribas, Núria Cabré reunia un petit nombre d'expansions líriques sobre moments, a vegades segons, viscuts. *La casa de la memòria*, amb dos magnífics gravats de Mercè Huerta, era un assaig entre descriptiu i evocador de Narcís-Jordi Aragó, caracteritzat per la seva exquisida elegància formal.

L'any següent la col·lecció es consolidava amb la sortida de sis volums. S'iniciava amb un experiment formal que potser

amagava pobresa de continguts o, si més no, distreia l'atenció del lector envers aquests: *La Guiguita*, rítmica textual de Jaume Queralt i dibuixos d'Isabel Mencion. *A Com un saxo sedós*, Jaume Busquet pare reflexionava líricament sobre l'omnipresència de la mort, suportable per la presència dels fills i l'abric dels records, mentre el fill il·lustrava el volum amb infantil innocència. *Sense títol*, amb il·lustracions de David Guixeras, era un crit de ràbia jove, justificada, sortit del cor, de l'estómac, de Bel Bosck. *A Certes rareses* s'imposava un Eros adolescent gràcies a les breus narracions, quasi esbossos, d'Astrid Magrans i a la simplicitat de línies de les il·lustracions de Dèlia Vilà. *Esclàlia*, amb dibuixos de Jordi Colilles, recollia les poètiques, en la seva exigüitat, reflexions sobre un grup d'artistes plàstics de Xavier García. *A L'àngel de la guarda*, il·lustrat per Concepció Vivoles, Sílvia Manzana mostrava l'estranya barreja de sentiments que provoca una *mors immatura* amb viscuda sinceritat però amb un deix potser massa conegut.

Després d'aquest volum n'han sortit ja uns quants més, però la meua intenció era tan sols oferir un repàs dels vint-i-cinc primers, celebrar la tenacitat i dedicació de l'equip de promotors, agrair la disponibilitat de les entitats col·laboradores, felicitar-me d'una tal iniciativa i fer-ne una merescuda publicitat. Girona té la sort de gaudir-ne, potser sense merèixer-ho gaire, però que sigui per molts anys.

LLUÍS LUCERO COMAS